

Fasangårdens fine forvandling

FREDERIKSBERG HAVE. Slots- og Kulturstyrelsen er i gang med at restaurere Fasangården og staldbygningen med stor nænsomhed. Næste år åbner et traktørsted, hvor de historiske detaljer kan nydes i de unikke omgivelser.

AF HEIDI ENGELUND
hee@minby.dk

RESTAURERING: »Der er dukket masser af spændende ting op under vores mange forundersøgelser. I de fine rum er der f.eks. fundet op til 16 lag tapeter, som i sig selv repræsenterer dansk tapethistorie. Den vil vi formidle i huset,« fortæller Sidsel Tuxen, der er projektleder og arkitekt hos Slots- og Kulturstyrelsen, der er i gang med en omfattende restaurering af Fasangården i Frederiksberg Have.

Arbejdet startede i april

Den gule bygning tæt på Sønder Fasanvejs indgang til Frederiksberg Have er fuldstændig gemt væk bag plastik og et højt stillads. Gårdspladsen er skjult af tunge jernplader, og overalt er håndværkere i gang med at arbejde.

»Vores hovedentreprenør Kjell Pedersen har stillet et hold af restaureringsfaglige håndværkere, der ved hvad det vil sige at arbejde med fredede bygninger. Vi gik i gang med restaureringen i april, men inden vi gik i gang, har vi arbejdet meget med forundersøgelser, for at afklare hvad der skal laves.

Vi har eksempelvis fundet den oprindelige facadefarve på Fasangården. Vores konservator har haft et stykke af facadepudsen under lup og fundet 17 lag farver lige fra rosa og hvid til laksefarvet og gul,« fortæller hun og peger på Fasangårdens endnu gule ydre.

Farven bliver lysegrå

Når restaureringen er vel overstået, så bliver det ikke en gul bygning, som står klar til besøg. Sidsel Tuxen fortæller:

»Fasangårdens hovedbygning er en klassicistisk bygning fra 1828, og det årstal tager vi som udgangspunkt for vores restaurering, så den vil blive tilbageført til den oprindelige lysegrå,« siger hun og fortsætter:

»Det er bygningen, der fortæller os, at den skal være lysegrå. Den er født med den farve. Den tilhørende staldbygning fra 1737 har også haft mange forskellige farver, og bliver tilbageført til hvidkalket facade over stok og sten,« siger hun.

Skulle du ikke lige vide, hvad 'over stok og sten' betyder, så kan det forklares at både mursten og bindingsværk bliver kalket over.

Åbner for publikum

Projektet er omfattende og der bliver restaureret fra top til tå og indefra og ud.

»Fasangården er en del af vores fælles kulturarv, og vidner om en fantastisk bygnings- og havehistorie. Vi vil gerne gøre kulturarven så tilgængelig og levende som mulig, inden for de rammer fredningsværdierne tillader,« siger Sidsel Tuxen og fortsætter:

»Vi forestiller os, at Fasangården og den tilhørende have bliver forpagtet ud som trak-

Projektleder og arkitekt i Slots- og Kulturstyrelsen, Sidsel Tuxen, viser gamle tapeter frem i en af stuerne på Fasangården. Byggeomkostninger forventes at løbe op i 14 millioner kroner. Foto: Dan Møller

tørsted eller spisehus med mulighed for gårdbutik og arrangementer i haven. Vi forventer at finde en forpagter til næste år,« siger hun.

I hovedhuset kommer der produktionskøkken og der kommer handicap-adgang, staldbygningen får toiletter, omklædning og der kommer bedre kloakering.

»Alt arbejdet på Fasangården bliver udført med stor nænsomhed og respekt for bygningens alderstegn. Hvor det er muligt, rører vi ikke noget. Det gælder eksempelvis en stor del af belægningen i gården,« siger hun.

Fandt en snydedør

Lige nu er Fasangården en stor byggeplads, hvor stukken er ved at blive rensat, væggene er blevet gennemgået og vinduerne er blevet studeret ned til mindste detalje.

Der er dukket flere skæggene ting op undervejs, der naturligvis får lov at blive som en del af Fasangårdens historie.

I kabinettet, et mindre værelse, i stueetagen kan man på

væggen skimte et grøngråligt tapet bag mange nyere tapetlag.

»Det inderste tapet er oprindeligt og fra 1828, og her kan vi aflæse både farve og mønster nok til at kunne genskabe tapet til hele rummet,« siger hun og rører forsigtigt ved væggene, der er dækket af såkaldte væglærreder, som huset er født med.

Et andet sted titter den bare væg med bindingsværk frem.

»Bag en nyere masonitplade fandt vi her en snydedør med en skitse til en ådring, der er en særlig maleteknik, hvor man efterligner fornemme træsorter. Snydedøren kommer op igen med skitsen bevaret,« fortæller Sidsel Tuxen og viser et foto af døren, da den lige nu er nedtaget.

Arbejdet med stukken

På et stillads i stueetagen er stukkatør Frank Schulz i gang med at rense stukken. Undervejs i sit arbejde stødte han på en lille sjov ting.

»Rosetten i Fasangården på 1. sal er identisk med en rosette i Frederik den ottendes

palæ på Amalienborg, som jeg har været med til at restaurere. Jeg synes, det er skægt at være med til et projekt som Fasangården,« smiler han og fortsætter arbejdet.

Sidsel Tuxen peger på rosetten, og røber at den bliver malet i de originale farver, som konservatoren har fundet undervejs i arbejdet.

»Der er en spændende sammenhæng mellem Fasangården og interiøret på Frederik den ottendes palæ. Det er udført samtidigt af bygmester Jørgen Hansen Koch, og man kan næsten forestille sig at han har afprøvet nogle idéer på Fasangården, inden det er udført på Amalienborg,« siger hun.

Originale håndtag

Trappen op til første sal er dækket af plader, der knirker lidt under sikkerhedsskoene. Der er masser af detaljer at nyde undervejs lige fra de gamle håndtag, vinduessprosserne og ikke mindst udsigten til Frederiksberg Have.

»De originale væglærreder værner vi meget om, det er

sjældent at man finder dansk tapethistorie på den måde,« siger Sidsel Tuxen og viser 1. sal frem, hvor Adam Oehlenschlägers rum ligger.

»Her er en særlig symmetri i huset fra 1828, når man ser ned gennem stuerne,« fortæller hun og hilser på et par håndværkere.

Selv oppe under taget foregår der noget. En håndværker i hvid dragt med handsker og åndedrætsværn er ved at fjerne gammel isolering, så restaureringen kan fortsætte.

Sidsel Tuxen siger:

»Vi genbruger alle spær og bjælker af taget. Murremmen og bjælker bliver dog udskiftet, så det er en omfattende reparation. Både i hovedhuset og staldbygningen gør vi et stort arbejde med at bevare de historiske detaljer,« siger hun.

Der er stadig mange måneders arbejde forude, men der er ingen tvivl om, at de 14 millioner kroner i byggeomkostninger til restaureringen er givet godt ud, så den unikke perle, Fasangården, kan blive bevaret for fremtiden.

Alt arbejdet på Fasangården bliver udført med stor nænsomhed og respekt for bygningens alderstegn. Hvor det er muligt, rører vi ikke noget. Det gælder eksempelvis en stor del af belægningen i gården.

SIDSEL TUXEN,
arkitekt og projektleder
i Slots- og Kulturstyrelsen

Fakta

FASANGÅRDEN

■ Slots- og Kulturstyrelsen har lavet en restaureringsholdning, der beskriver principperne for bevaring med udgangspunkt i bygningens kulturhistoriske, miljømæssige og arkitektoniske værdi. Restaureringsholdningen bliver fulgt nøje, så man ikke er i tvivl om, hvad der skal ske, når man f.eks. finder en skjult dør eller noget tapet.

■ Restaureringen tager afsæt i 1828, hvor den nuværende hovedbygning er fra. Den første fasangård blev anlagt i 1682, men den blev revet ned og et nyt blev bygget i 1723.

■ I 1785 blev fasaneriet nedlagt.

■ I slutningen af 1700-tallet gik Frederiksberg Have fra barokhave til romantisk have, og der var et ønske om at rive Fasangården ned.

■ Kronprinsens kabinetssekretær, Peter Carl Jessen fik succes med at undgå den blev revet ned, og flyttede ind efter tilladelse fra kronprinsen.

■ Kabinetssekretæren byggede Fasangården om i 1813 og igen i 1828 til den bygning vi kender i dag.

■ Digteren Adam Oehlenschläger havde Fasangården som sommerbolig fra 1842 til sin død i 1850, hvorefter H.C. Ørsted fik tilbudt Fasangården, som æresbolig, men han døde uden at have været der. Fasangården har siden været udlejet til skiftende familier.

■ Fasangården er en klassicistisk bygning, der nærmest står uberørt og derfor med sine bevaringsværdier intakte.

■ Der er også en staldbygning fra 1737, der er blevet ombygget flere gang. Den var forsyningsbygning for Frederiksberg Slot.

■ Hovedentreprenør på opgaven er Kjell Petersen Entreprise og totalrådgiver er Krydsrum Arkitekter.

Kilde: Slots- og Kulturstyrelsen

Når Fasangården kommer ud af sit skjul, vil den fremstå i den oprindelige lysegrå farve. Foto: Dan Møller

Alle detaljer bliver nænsomt restaureret. Den fine roset får de originale farver. Foto: Dan Møller